

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Навчально-науковий центр «Школа журналістики»

Кафедра журналістики

Сілабус навчальної дисципліни

ПУБЛІЦИСТИКА В БЛОГАХ

Спеціальність 061 «Журналістика»

Розробник

Монахова Т.В.

Миколаїв – 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Публіцистика в блогах	
Галузь знань	06 «Журналістика»	
Спеціальність	061 «Журналістика»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	«Журналістика»	
Рівень вищої освіти	Магістр	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	V	
Навчальний рік	5	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредитів / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	–	
	30 60	
Відсоток аудиторного навантаження	33%	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	–	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає в засвоєнні студентами комплексу теоретичних знань з основними чинниками публіцистичного творення; формування навичок створення власного блогу.

Завдання курсу:

загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахові компетентності:

- ФК1. Здатність цінувати та поважати різноманітність культур, вікову, соціальну, гендерну особливості кожної людини.
- ФК6. Здатність бути критичним і самокритичним, здатність до постійного самовдосконалення.

програмні результати навчання:

- ПРН2. Використовувати державну мову в професійній діяльності.
- ПРН7. Дотримання принципів і стандартів журналістики та журналістської етики.
- ПРН9. Демонструвати толерантність і повагу до різноманітності й мультикультурності.

3. Програма навчальної дисципліни

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
<i>Розділ 1. Публіцистична діяльність в сучасному інформаційному світі</i>				
1	Тема 1. Публіцистика в сучасному інформаційному світі	–	2	4
2	Тема 2. Контекст публіцистичної діяльності	–	2	4
3	Тема 3. Публіцистична блогосфера: профанація фаховості чи майстерність кожного	–	2	4
<i>Розділ 2. Теорія публіцистики</i>				
4	Тема 4. Дискусійні теоретичні аспекти публіцистики. Багатозначність поняття публіцистики	–	2	4
5	Тема 5. Специфіка публіцистичного тексту	–	2	4
6	Тема 6. Факт і образ в публіцистиці	–	2	4
7	Тема 7. Конфлікти та вимисел у публіцистиці	–	2	4
8	Тема 8. Українська традиція публіцистичного тексту	–	2	4
9	Тема 9. Світоглядна публіцистика в системі сучасної журналістики	–	2	4
10	Тема 10. Презентація аналізу блогу	–	2	4
<i>Розділ 3. Комунікаційні стратегії сучасної публіцистики</i>				
11	Тема 11. Діалогічна основа публіцистики	–	2	4
12	Тема 12. Жанрові тенденції в сучасній українській публіцистиці	–	2	4
13	Тема 13. Подорожня публіцистика і її культурологічний сенс	–	2	4
14	Тема 14. Сучасна українська колумністика	–	2	4
15	Тема 15. Презентація власних блогів	–	2	4
	Разом	–	30	60

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Публіцистика в сучасному інформаційному світі План 1. Поняття «публіцистика» і «публіцистичність». 2. Новинна інформація як «сировинна база публіцистики» (З. Вайшенберг). 3. Публіцистика і формування громадської думки. 4. Резонування інформації у публіцистичному вимірі.
2	Тема 2. Контекст публіцистичної діяльності. План 1. Публіцистика в контексті журналістики і літератури. 2. Зміст поняття «журналістська публіцистика». 3. Журналістська публіцистика В. Портнікова. 4. Жанрова і стильова характеристика книги «Богородиця у синагозі».
3	Тема 3. Публіцистична блогосфера: профанація фаховості чи майстерність кожного План

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Блоги на сторінках електронних видань. 2. Свобода слова і блогосфера. 3. Блогосфера і новаторство соцмережі. 4. Блоги на сторінках українських якісних видань («Українська правда», «День»).
4	<p>Тема 4. Дискусійні теоретичні аспекти публіцистики. Багатозначність поняття публіцистики</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Публіцистика та журналістика: онтологічний, гносеологічний, історичний та політичний аспект. 2. Світоглядна та концептуальна модель публіцистики.
5	<p>Тема 5. Специфіка публіцистичного тексту</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура публіцистичної статті. 2. Композиція публіцистичного тексту. 3. Особа автора у публіцистиці.
6	<p>Тема 6. Факт і образ в публіцистиці</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття “факт”. Види фактів. 2. Специфіка роботи публіциста з фактами. 3. Поняття “образ” та його види. 4. Поетика публіцистики. 5. Художні прийоми в публіцистиці.
7	<p>Тема 7. Конфлікти та вимисел у публіцистиці</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи конфліктів – обставинні, міжперсонажні та внутрішньо-психологічні. 2. Природа вимислу та специфіка побутування у публіцистиці.
8	<p>Тема 8. Українська традиція публіцистичного тексту</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Попередники газетної публіцистики. 2. Українська полемічна література. 3. Публіцистика на сторінках україномовних видань 19 ст. 4. Публіцистична спадщина українських дисидентів. 5. Історія публіцистики в українських друкованих виданнях.
9	<p>Тема 9. Світоглядна публіцистика в системі сучасної журналістики</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тенденції розвитку журналістики і сучасна публіцистика. 2. Концептуальна публіцистика і світоглядна публіцистика: проблема дефініцій. 3. Письменницька публіцистика в парадигмі сучасної журналістики.
10	<p>Тема 10. Презентація аналізу блогу</p>
11	<p>Тема 11. Діалогічна основа публіцистики</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Античний риторичний ідеал сучасної публіцистики. 2. «Комунікативна піраміда» в контексті теорії діалогу М.Бахтіна. 3. Діалог як зіткнення атомів монологів (С.Аверінцев). 4. Внутрішня діалогічність публіцистичного тексту.
12	<p>Тема 12. Жанрові тенденції в сучасній українській публіцистиці</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про жанр, критерії його визначення. 2. Художньо-публіцистичні жанри та особливості їх функціонування в сучасному медійному середовищі. 3. Розвиток жанру есе і його різновиду – авторської колонки: особливості есеїстичної публіцистики. 4. Специфіка роботи над есе; есе в українській публіцистиці; проникнення ознак есе

	<p>в інші журналістські жанри (відкритий лист, стаття «від першої особи»); постійні колонки «публіцистичної сповідальної прози» (колумністика); місце есе в системі друкованих видань.</p> <p>5. Сучасний нарис та його різновиди.</p> <p>6. Аргументація та образність у сатиричних жанрах – фейлетоні, памфлеті.</p> <p>7. Використання художньо-публіцистичних жанрів інтернет-виданнями.</p>
13	<p>Тема 13. Подорожня публіцистика і її культурологічний сенс</p> <p>План</p> <p>1. Образ соціуму і культури в образі міста.</p> <p>2. Загальнолюдські цінності в європейській площині (публіцистика М.Щигела, З.Герберта, В.Гавела та ін.).</p> <p>3. Культурологічні перспективи міста у публіцистичних новелах «Leopolismultiplex»/</p> <p>4. Публіцистика П.Вайля («Геній місця»).</p>
14	<p>Тема 14. Сучасна українська колумністика</p> <p>План</p> <p>1. Авторська колонка як жанр та форма сучасної української публіцистики.</p> <p>2. Провідні колумністи сучасних вітчизняних видань.</p>
15	<p>Тема 15. Презентація власних блогів</p>

4.2. Завдання для самостійної роботи

1. Підготовка до практичних занять (опрацювання наукових і методичних матеріалів, перегляд рекомендованих відео, конспектування онлайн-публікацій).

2. Аналіз будь-якого блогу в інтернет-ЗМІ. Робота має бути виконана у форматі презентації.

3. Створення власного блогу. Власний блог може бути створений у будь-якій соцмережі чи іншому онлайн-майданчику. У блозі має бути як мінімум п'ять публікацій. За можливості проаналізувати статистику за кожною публікацією: кількість заходів, залученість та охоплення аудиторії. Робота має бути виконана у форматі презентації.

Усі види робіт виконуються в межах тематики курсу. Тема роботи обирається і формулюється студентом самостійно у межах матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.

5. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік передбачає перевірку теоретичних питань.

Питання до заліку

1. Публіцистика в сучасному інформаційному світі.
2. Поняття «публіцистика» і «публіцистичність».
3. Новинна інформація як «сировинна база публіцистики» (З. Вайшенберг).
4. Публіцистика і формування громадської думки.
5. Резонування інформації у публіцистичному вимірі.
6. Контекст публіцистичної діяльності.
7. Публіцистика в контексті журналістики і літератури.
8. Зміст поняття «журналістська публіцистика».
9. Журналістська публіцистика В. Портнікова.
10. Жанрова і стильова характеристика книги «Богородиця у синагозі».
11. Публіцистична блогосфера: профанація фаховості чи майстерність кожного.
12. Блоги на сторінках електронних видань.
13. Свобода слова і блогосфера.
14. Блогосфера і новаторство соцмережі.
15. Блоги на сторінках українських якісних видань («Українська правда», «День»).

16. Публіцистика та журналістика: онтологічний, гносеологічний, історичний та політичний аспект.
17. Світоглядна та концептуальна модель публіцистики.
18. Специфіка публіцистичного тексту.
19. Структура публіцистичної статті.
20. Композиція публіцистичного тексту.
21. Особа автора у публіцистиці.
22. Факт і образ в публіцистиці. Поняття “факт”. Види фактів.
23. Специфіка роботи публіциста з фактами.
24. Поняття “образ” та його види.
25. Поетика публіцистики.
26. Художні прийоми в публіцистиці.
27. Конфлікти та вимисел у публіцистиці. Типи конфліктів – обставинні, міжперсонажні та внутрішньо-психологічні.
28. Природа вимислу та специфіка побутування у публіцистиці.
29. Українська традиція публіцистичного тексту.
30. Попередники газетної публіцистики.
31. Українська полемічна література.
32. Публіцистика на сторінках україномовних видань 19 ст.
33. Публіцистична спадщина українських дисидентів.
34. Історія публіцистики в українських друкованих виданнях.
35. Світоглядна публіцистика в системі сучасної журналістики.
36. Тенденції розвитку журналістики і сучасна публіцистика.
37. Концептуальна публіцистика і світоглядна публіцистика: проблема дефініцій.
38. Письменницька публіцистика в парадигмі сучасної журналістики.
39. Діалогічна основа публіцистики.
40. Античний риторичний ідеал сучасної публіцистики.
41. «Комунікативна піраміда» в контексті теорії діалогу М.Бахтіна.
42. Діалог як зіткнення атомів монологів (С.Аверінцев).
43. Внутрішня діалогічність публіцистичного тексту.
44. Жанрові тенденції в сучасній українській публіцистиці.
45. Поняття про жанр, критерії його визначення.
46. Художньо-публіцистичні жанри та особливості їх функціонування в сучасному медійному середовищі.
47. Розвиток жанру есе і його різновиду – авторської колонки: особливості есеїстичної публіцистики.
48. Специфіка роботи над есе; есе в українській публіцистиці; проникнення ознак есе в інші журналістські жанри (відкритий лист, стаття «від першої особи»); постійні колонки «публіцистичної сповідальної прози» (колумністика); місце есе в системі друкованих видань.
49. Сучасний нарис та його різновиди.
50. Аргументація та образність у сатиричних жанрах – фейлетоні, памфлеті.
51. Використання художньо-публіцистичних жанрів інтернет-виданнями.
52. Подорожня публіцистика і її культурологічний сенс.
53. Образ соціуму і культури в образі міста.
54. Загальнолюдські цінності в європейській площині (публіцистика М.Щигела, З.Герберта, В.Гавела та ін.).
55. Культурологічні перспективи міста у публіцистичних новелах «Leopolismultiplex».
56. Публіцистика П.Вайля («Геній місця»).
57. Сучасна українська колумністика.
58. Авторська колонка як жанр та форма сучасної української публіцистики.
59. Провідні колумністи сучасних вітчизняних видань.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Підготовка до практичних занять (опрацювання наукових і методичних матеріалів, перегляд рекомендованих відео, конспектування онлайн-публікацій)	45 (3 бали x 15 занять)
2	Аналіз будь-якого блогу в інтернет-ЗМІ	10
3	Створення власного блогу в соцмережі чи іншому онлайн-майданчику	15
4	Залік	30
	Разом	100

1. Підготовка до практичних занять (опрацювання наукових і методичних матеріалів, перегляд рекомендованих відео, конспектування онлайн-публікацій) перевіряється опитуванням студентів. Максимальна кількість балів за кожне заняття – 4.

2. Аналіз будь-якого блогу в інтернет-ЗМІ. Студент самостійно обирає інтернет-видання та автора блогу. Аналіз блогу має містити такі компоненти: тема, ідея, форма, жанр, стилістика, а також охоплення й залучення аудиторії, наявність коментарів. Робота має бути виконана у форматі презентації.

3. Створення власного блогу. Власний блог може бути створений у будь-якій соцмережі чи іншому онлайн-майданчику. У блозі має бути як мінімум п'ять публікацій. За можливості проаналізувати статистику за кожною публікацією: кількість заходів, залученість та охоплення аудиторії. Робота має бути виконана у форматі презентації та продемонстрована на останньому занятті.

4. Відповідь на залікові питання оцінюється за повнотою розкриття матеріалу. Залікова робота має бути написана з максимально можливим використанням категоріального апарату, містити приклади, які ілюструють ту чи ту теорію. Тож при оцінці беруться до уваги: знання та розуміння теоретичного матеріалу, аналіз та оцінка наявної інформації, побудова суджень.

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Львів: ПАІС, 2016. – 268 с.;
2. Лось Й. Д. Публіцистика й тенденції розвитку світу: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації: У 2 ч. – Ч 1. – Львів: ПАІС, 2016. – 376 с.
3. Прилюк Д. Мистецтво писати. – К., 2012. – 160 с.
4. Прилюк Д. М. Теорія і практика журналістської творчості: проблеми майстерності. – К., 2010. – 312 с.
5. Різун В. В. Трачук Т. А. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства. Монографія / Київ. Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2015. – 232 с.

7.2. Додаткові:

1. Вуароль Мішель. Гід газетяра: Пер. з франц. К., 2013 – 64 с.
2. Гід журналіста: Збірка навчальних матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ / Адаптація та упорядкування – Алла Лазарева. – К., 2012. – 96 с. 57
3. Колесник С. П. Куди пливе ескадра? Памфлет. – К.: Український письменник, 2011. – 94 с.
4. Масова інформація: Підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губернський, В.Ф. Іванов, В.А. Вергун. – К.: Либідь, 2017. – 216 с.

5. Михайлин І. Л. Історія української журналістики: Книга перша. Підручник. – Харків: ХІФТ, 2010. – 279 с.
6. Москаленко А.З. та ін. Журналістика в умовах гласності. – К.: Либідь, 2011. –192 с.
7. Українське законодавство: Засоби масової інформації. – К.: ПроМедіа Україна, 2012. – 256 с.

Інформаційні ресурси

1. Архів газети «День». – Режим доступу: <https://day.kyiv.ua>
2. Архів газети «Дзеркало тижня». – Режим доступу: <http://zn.ua/>
3. Журнал «Журналіст України». – Режим доступу
<http://nsju.org/journals/2011/03/Jurnalist-Ukr-03-11.pdf>
4. Медіасапієнс. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua>
5. Детектор медіа. – Режим доступу: <http://detector.media/category/monitoring>